

ЦІ ПАРАЖАЕ НАМ РУСКІ ІМПЕРЫЯЛІЗМ ?

У апошні час на старонках газет і часопісаў Рэспублікі Беларусь ідзе дыскусія наконт будучага нашай бацькаўчыны-Беларусі: быць нам самастойнай, незалежнай, суверэннай дэмакратычнай прававой нейтральнай дзяржавай і з Расіяй мець узаемавыгадныя, добрасуседскія адносіны, як і з другімі краінамі Садружнасці незалежных дзяржаў/СНГ/ці аддацца на міласць Расіі, аб'яднаўшы з ёй грашовыя сістэмы, увайсці ў так званую новую рублевую зону, заключыць эканамічны саюз, уключыцца ў сістэму "узаемнай бяспекі" і, такім чынам, вольна ці нявольна стаць і палітычна ад яе залежнай, інакш кажучы, стрціць яшчэ ў зародышкі свой суверэнітэт.

Дыскусія абвастрылася пасля таго, як З.С.Пазняк апублікаваў свой артыкул "О русском империализме и его опасности"/НГ № 10, 1994г./ і вядомых сабыццяў у Вярхоўным савеце і Урадзе.

Тыя, хто выступае за так званую інтэграцыю/усебаковы саюз/ з Расіяй лічаць, што без "старшага брата" мы не пражывем. Такі саюз як бы самім Богам прадвызначан: славяне, суседзі, на працягу усеі гісторыі "разам шукалі і шчасцю дарогі, многа краўных, сваяцкіх, сяброўскіх сувязяў і г.д. Памятаю, як абсалютна той ж самае нам твэрдылі польскія акупанты Заходняй Беларусі, што без Польшчы, яе эваномікі, войска, культуры, мовы мы "згінэнлі бы". І Край наш яны назвалі па аналогіі "Северо-Западного края" - "Крэсамі усходнім". За кошт багацця Заходняй Беларусі і Украіны, яны хутка стабілізавалі сваю грашовую сістэму і пуд жыта стабільна каштаваў не больш 4-5 златаў. Таксама ішла асіміляцыя беларускай нацыі, асабліва цераз каталіцкую рэлігію. І цяпер у Заходняй Беларусі многа людзей, якія працягвалі дваіную - польскую і рускую - асіміляцыю, горкія вынікі якой мы пажынаем цяпер.

Беларусы не аднойчы маглі пераканацца, што у Вярхоўным савеце і Урадзе есць людзі, якія хоць сёння гатовы інкарпарываць/уклучыць/ нашу Краіну ў склад Расіі, не пытаючыся згоды ў беларусаў, без усяля-

кіх там раферэндумау. Дырэктар інстытута эканомікі Акадэміі навук Беларусі ^{Г. Асіч} (правільна зауважае/НГ, №11 за 1994г./, што такі дэсансны шаг для усеі беларускай нацыі нельга рабіць без яе згоды.

Каб гаварыць, што "мы беларусы з брацкаю Руссю разам шукалі к шчасцю дарог", трэба ^{ведаць} знаць хаця бы элементарны курс шматпакутнай гісторыі Беларусі. Ды добра вядома колька імперская Русь прычыніла гора, бедау, няшчасця нашым Краіне і народу. Тут трэба было б упісаць усю гісторыю Беларусі, што немагчыма. Смажу толькі, што на сумленні імперскай Расіі дзесяткі мільёнаў забітых, замучаных, згнояных у турмах, на катарзе, канцлагерах, нерадзіўныхся нашых беларускіх суайчыннікаў, не лічачы ўжо велізных матэрыяльных і духоўных страт, і 1/3 этнічнай тэрыторыі. З.С. Пазняк пра гэта напісаў не больш чым на тройку з мінусам.

Паслухаем, што наконт рускага імперыялізма гавораць самі рускія - віднейшыя змагары за дэмакратыю, супраць расійскага бальшэвіцкага імперыялізма і нацыянал-шовенізма. Сусветна вядомы рускі пісьменнік А. І. Салжэніцын у сваёй працы "Как нам обустроить Россию" піша: "Надо перестать попугайски повторять: "мы гордимся, что мы русские". "Я с тревогой вижу, что пробуждающееся русское национальное самосознание, во многой доле своей никак не может освободиться от пространственного мышления, от имперского дурмана..." А вот што пісаў другі сусветна вядомы вучоны, дэмакрат, вялікі патрыёт Расіі А. Д. Сахараў: "Мы получили в наследство от сталинщины имперскую систему с имперской идеологией, с имперской политикой "разделяй и властвуй"; систему угнетения малых республик и малых национальных образований, входящих в состав союзных республик". "...мы отталкиваемся от имперского наследственного объединения и не можем его... не можем..." / "Степень свободы", ж. "Огонёк", 1989, №29, стр. 26-29/.

Добра вядома, як дасталося абом антыімперскі думачым дэмакратам: А. І. Салжэніцын быў выгнаны із Савецкага Саюза, Глavar КДБ СССР

Ю. Андропова А. Д. Сахарова аб'явіў сумалэдшым; 13 Масквы ен быў высланы ў Ніжні Ноўгарад і жыў пад стражай КДБ. Я тут не гавару ўжо пра больш ранніх рускіх барадзбітоў супраць расійскага імперыялізма. Іх многа.

Былі і ў Беларусі людзі, якія бароліся з расійскім царскім і бальшэвіцкім імперыялізмам як маглі, яшчэ да З.С. Пазняка. З імі імперыялісты бяспітасна распраўляліся. Іх таксама многа. У 1982 гаду я таксама пакрытыкаваў бальшэвіцкі расійскі імперыялізм. У адказ на 99 першамайскіх заклікаў ЦК КПСС і Урада СССР к савецкаму народу, я паслаў у ЦК КПСС свае 99 "сустрэчных заклікаў, сярод якіх былі і антыімперыялістычныя:

1. Далоў афганскую аванцюру, а в інаваўцаў за яе пад суд.
2. Саюз нерушымых рэспублік свабодных сплаціла навекі вялікая Русь... бальшэвіцкімі штыкамі, вечнага нічога няма.
3. Мы беларусы з брацкаю Руссю разам шукалі к шчасцю дарог... і не знайшлі.
4. У СССР дзяржаўнай мовай павінна быць родная беларуская мова.
5. Няхай у Беларусі не зачыняюцца беларускія школы.
6. Няхай у навучальных школах навучанне вядзецца на роднай беларускай мове.
7. Расія прычыніла Беларусі больш гора і няшчасця, чым татары прычынілі Расіі.
8. Няхай Беларусі будучы вернуць мірным шляхам забраныя ў яе этнічныя землі!
9. Няхай беларусам будзе вернута усё забранае ў нас нажытае намі сваімі мазалямі і розумам!
10. Спыніць каланізацыю "рэспублік свабодных" бо гэта прывядзе не к утварэнню "эднай савецкай нацыі" а к міжнацыянальным канфліктам.
11. Палітыка КПСС неэфэктывная і вядзе "Союз нерушымый" к краху.
12. Братэрскае прывітанне польскаму народу можна змагаючамуся за гонар, свабоду і незалежнасць сваёй краіны.
13. Краіны сацыялістычнай арыентацыі, арыентуюцца на свае уласныя магчымасці, а не нашу дарэмную дапамогу, бо самі бедныя.
14. Няхай жыве савецкая Армія і не ўмешываецца ў чужыя справы!
15. Няхай Савецкая Армія не будзе інструментам аванцюры і насілля!
16. Няхай агранічаныя кантынгентны савецкіх войск адусюль вярнуцца дамоў і перакуюць мячы ў аралы!
17. Няхай інтэрнацыянальныя

абавязкі выконваюцца без войнаў. 18. Спыніць настаўкі ваенных узбра-
енняў у зоны ваенных канфліктаў. 19. Пралетары, аднаіцеся супраць
пагубнай палітыкі КПСС! 20. У нас разгортваюцца "пальскія" падзеі
канца 70-х і пачатку 80-х гадоў. 21. Няхай не будзе трэцяй міравой
і новай грамадзянскай вайны!

За свае 99 "сустрэчных заклікаў і мне давялося пабываць у Мін-
скім абласным КДБ і "дабрахвотна" паўтара месяца у "псіхушцы". А за-
тым аставіць інстытут, гдзе я загадываў кафедрай. Жонка "дабрахвотна"
вымушана была за 3 гады да пенсійнага узросту аставіць насаду нас-
таўніцы, а сын службу у якасці арцэра Савецкай Арміі, гдзе яго чужы
не даканалі. Із КПСС я прасіў каб мяне выключалі у знак пратэста,
але мяне выключылі "за клевету на Советский Союз", за тое што я "
опозорил" званне члена партыі, прафесара і інстытут, у якім праца-
ваў.

Нацыянал-імперыялісты заўсёды бялітасна распраўляліся з нацы-
янал-патрыётамі: сваімі і чужымі, бо яны мешалі ім панаваць над сва-
імі і чужымі народамі. Камунізм - гэта махровы імперыялізм прыкрыты
флагам інтэрнацыяналізма. А. І. Салжэніцын у названай вышэй краіні пі-
ша: "Нет, не откроется народного пути даже к самому неострашному, в ни-
чего дельного мы не достигнем, пока коммунистическая ленинская пар-
тия не просто уступит пункт конституции - но полностью устроится
от всякого влияния на экономическую и государственную жизнь, пол-
ностью уйдет от управления нами, даже какой-то отраслью нашей жизни
или местностью". Праўдзівае сказанае нацыяналізацыя вынікам і і-
раўніцтва Рэспублікай Беларусь каля дзесяці апошніх гадоў, насця-
таго як пачаліся "перабудова" і "адраджэнне", камуністамі, а не дэма-
кратамі, на якіх яны стараюцца зваліць тое, што мы цяпер маем.

Расійскае "імперскае мысленне" паразіда і многіх так называ-
емых рускаязычных і у Беларусі, у тым ліку у Вярхоўным савеце і
Урадзе, не кажучы ўжо аб такіх арганізацыях як "Саюз арцэраў Бела-
русі", "Славянскі сабор", "Велая Русь" і др. Гэта вынік расійскай
імперскай экспансіі у Беларусі.

Імперыялісты шукалі у Беларусі шчасця агнём і мячом пад рознымі ілжывымі і цынічнымі сцягамі і лозунгамі: за аб'яднанне земляў Рукравічаў, за праваслаўную веру, славянскую ідэю, узаемныя інтэрэсы, вызваленне братоў, над сцягам камунізма і інтэрнацыяналізма, за новы парадак. І г.д. Больш шліхны імперыялістычны драпежнік "вызвалю" нас ад больш слабага імперыялістычнага драпежніка. Ну, а самастойнасць наша ні усходнім ні заходнім імперыялістам ніколі не падабалася: і двух- і адкагоновыя арміі накідваліся на нашу Бацькаўшчыну і цярпелі, і дзяубілі і ірвалі яе як маглі.

Пасля "вызвалення" наступала акупацыя, а за ёй — каланізацыя, увядзенне сваіх "новых" парадакаў, прыняцце выгадных для сябе законаў. На Краіну як на плястар з медам наляталі чужыя чыноўнікі, камісары, секратары, старшыні, начальнікі, вайскоўцы, настаўнікі і г.д., за якімі цягнулася доўгі шлейф сваякоў, сяброў, знаемых, памочнікаў. Яны заімавалі ключавыя пазіцыі ва ўстановах дзяржаўнай улады, эканоміцы, культуры, навучы і г.д. З тымі, хто спрабаваў прэчыць гаспадаранню у чужым доме імперыялісты самі распраўляліся, а хто аказваўся у ім чужым і не знаходзіў сабе месца вымушан быў яго астаўляць і адпраўляцца у свет... На маёй памяці тры імперыялісты пабывалі у Беларусі: польскія, расійска-бальшэвіцкія і нямецкія. Усім ім трэба аддаць павіннасць: яны амаль у той жа дзень, як акупавалі мяйсцовасць, на свой лад і на сваю нову перапісвалі усю топографію, тут жа мянялі шылды на свае, настаўлялі помнікі сваім кіраўнікам і заслужаным людзям. Усе яны стараліся "закопчыць" нашу тэрыторыю пад сваю. Усюды, навідаку, вывешывалі свае дзяржаўныя сцягі і гербы, якія, як святыні, і самі паважалі і застаўлялі наважачь беларусаў. Ні адзін із імперыялістаў не размаўляў і не вёў справядзтва на чужой дзяржаўнай мове. На працягу вайны беларусы із свайго уласнага дома паціхоньку выцесняліся чужынцамі, якія наводзілі у нас свае парадакі; на канец, сталі прэтэндаваць каб і іх мова у нас была дзяржаўнай, ды і на кіраванне самой беларускай нацыянальнай дзяржавай.

Надчас законніх імперіялістычных войнаў на Беларусі, яна тра-
ціла ад чверці да паловы свайго насельніцтва. Сілы былі надта ж не-
роўныя: Беларусь, наахвот, не смалі супрацьстаяць агрэсарам. Астаўся
адзіны выхад – быць пэўна коўным і падзіць з захопнікамі, ды і мець
з іх і для сябе неякую выгаду, карысць.

Наконт, мы сталі суверэннай незалежнай дзяржавай. Калі у Расіі
і Беларусі запраўды будуць правыя дзяржавы, то нам не будзе пагра-
жаць страта суверэнітэта пры самай цеснай інтэграцыі з ёй. Бада у тым
абедзьве дзяржавы да гэтага часу кіруюцца беспарадкамі. А судзячы па
высказываннях многіх дзяржаўных дзеячоў Расіі, яна пакутавае яшчэ
імперскімі амбіцыямі.

Выякі рускі рэфарматар Сталін і гаварыў: "Нельга стварыць пра-
вон дзяржавы, не маючы пярэ за усё незалежнага грамадзяніна: сацы-
яльным парадкам пераасей і раней усёякіх палітычных праграм!"

А.А. Салжэніцын, на маю думку, правільна кажаць, што "государ-
ственнее устройство – второстепенное самого воздуха человеческих
отношений. При людском благородстве – допустим любой добропорядочный
строй, при людском озлоблении и шкурничестве – невыносима и самая
разумнейшая демократия. Если в самих людях нет справедливости и
честности – то это проявится при любом строе". Наахвот, у нас няма
яшчэ ні незалежнага грамадзяніна, ні сацыяльнага парадку, а сказанае
выякім пісьменнікам і гуманістам палкам падходзіць для нашых Вяр-
хоўнага савета і Урада. Сёння нам не столька пагражае нам расійскі
імперіялізм, сколька уласная абмякаласць, із-за якой не легка пры-
ходзіцца і самой Расіі.

Адрас аутара:

220082, г. Мінск, вул. Прытыцкага
д. 38, кв. 19

тэл.: дам.: 55-13-50, прац.: 32-40-10.

Ганарар прашу выкарыстаць па сваёму меркаванню.

Іван Мірончык
прафесар

Иван Мironчик